

Celomasívny dreadnought Pao Ferro DS je ďalším stupienkom na pomyselnom schodisku, po ktorom značka **Dowina** krok za krokom **stúpa na svoj gitarový Olymp**. V prípade Pao Ferro DS ide o dámu, ktorá sa už napohľad radí do vyššej spoločnosti. Nie je to len vďaka decentným šperkom, ktoré tak pristanú jej saténovo hladkej pokožke, ale aj vďaka kombinovanému pôvodu tejto „mulatky“.

Akustická kytara

DOWINA

Pao Ferro DS

Martin Chrobák (www.martinchrobak.com)
chrobak@music-store.cz

Doporučená
cena: 1 500,- Euro

Distribútor: Dowina, s.r.o.
Medená 20, 811 02 Bratislava
Tel.: +421 253 631 411
info@dowina.eu, www.dowina.eu

Gitarár Stanislav „Petko“ Marinov skombinoval v tomto prípade smrekovú rezonančnú dosku zo severu Talianska s lúbmi a zadnou doskou exotického pôvodu. Pri pohľade spredu tak jednoduchú kresbu dolomitského smreku, chráneného vysoko lešteným lakom, zdobi iba perleťové lemovanie a rozeta. Zadná strana korpusu poteší oko pozorovateľa kresbou dreva, za ktorú by sa nemusel hanbiť žiadny výrobca buržoázneho nábytku v storočí plynových strojov a petrolejových lúč. Obe tieto vyberané dreva sa stretli vo vzájomnej harmónii, ktorú každý kto príde do kontaktu s týmto nástrojom môže vnímať doslova multimediálne.

DREVO

Vysoko cenené smrekové drevo, z tzv. Husľového lesa (Foreste di Violini) v talianskych Dolomitoch, rastie v chudobnej pôde na prudkom severnom svahu. Po vzore Stradiváriho, ktorý pri výbere materiálu preferoval práve túto lokalitu, používa aj Petko Marinov na svojich majstrovských nástrojoch smrek z Husľového lesa. Drevina pao ferro (*Caesalpinia echinata*), známa tiež ako morado, palo santos, caviuna, Brazilian ironwood alebo Bolivian rosewood, má svoj pôvod v Brazílii a Bolívií. Má podobné vlastnosti ako palisander, pao ferro je však trochu svetlejšie a v kresbe dreva sú výraznejšie rozdiely medzi tmavými a svetlejšími pruhmi. Pri stavbe nástrojov má podobné uplatnenie, tzn. používa sa na

hmatníky, luby a zadné dosky akustických gitár.

Po zvukovej stránke pau ferro nie je celkom identické s palisandrom, výraznejšie je však rozdiel v ich vzhľade. Petko Marinov vkladá jeho zvukovú charakteristiku kamsi medzi indický palisander a amazónsku žakarandu. Na rozdiel od ohrozenej žakarandy, ktorá pochádza z podobnej oblasti, je pao ferro ešte k legálne dispozícii. Zo známych nástrojov možno uviesť ako príklad signature Stratocaster Steva Ray Vaughana, kde je pao ferro použité ako materiál hmatníka.

VÝROBA

Hoci gitara vznikala v technologicky vybavenom prostredí, nástroj bol vyrobený z prevažnej časti ručne. Ručne boli vybrané, spracované, alebo opracované všetky časti, ktoré majú zásadný vplyv na zvuk a hrateľnosť nástroja, vrátane tvarovania rebier alebo manuálneho ohýbania dýhy na luby. Mierne ohnutá je i zadná doska. Hĺbka korpusu sa vďaka tomu, približne od dvoch tretín, zužuje smerom ku krku progresívnejšie. Stroje pomohli pri výrobe tam, kde by bola ručná práca iba na úkor

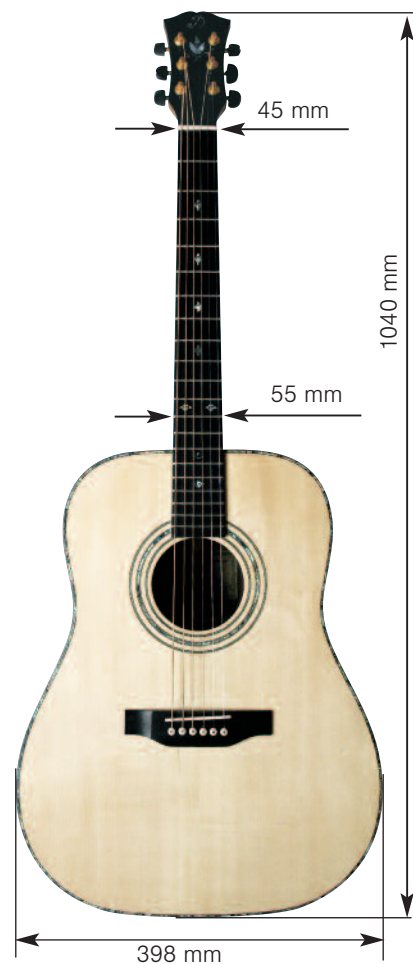
času, ale nie na úkor najvyššej dosiahnuteľnej kvality. Pomocou špeciálnych fréz tak bol zhotovený približný profil krku, ako aj tzv. dove-tail (rybina na osadenie krku do tela). Jednotlivé časti nástroja boli spojené prírodným králičím glejom. Nástroj vznikol takouto hand-made metódou pri pracovnom pobyte jeho tvorcu v jednej zo zahraničných fabrik, kde pán Marinov dohliada na výrobu sériových gitár Dowina. V tamojších továrenských podmienkach naň bola aplikovaná aj povrchová úprava. Ako už bolo zmienené vyššie, predná smreková doska má bezfarebný lak s vysokým leskom, zadná časť krku, korpusu a luby dostali saténový povrch. Keďže gitara vznikla v inom zemepisnom pásme, výrobca ju nechal po prevezení ešte nejaký čas predychať, dotvarovať a až potom osadil pražce a po určitej dobe sa finalizovala aj úroveň zárezov nultého pražca.

Zvuk tohto nástroja sa po natinutí strún a rozohraní vyvíjal niekoľko týždňov počuteľne k lepšiemu, potom sa strmá krivka vývoja zmiernila, ale smrekové drevo získava aj naďalej na muzikalite. Vývoj jeho zvuku sa dá predpokladať ešte po dobu niekoľkých mesiacov, možno i dlhšie. Počas procesu tvarovania zvuku, ktorý závisí aj od toho, kto a ako často bude na gitaru hrať, možno nástroj príde o časť súčasnej iskrios-ti/agresivity (závisí od uhla posluchu), ale jeho tón tiež zjemnie a nadobudne na muzikálnosti. Azda nik nepochybuje o tom, že hodnotíte akustickej gitary rozhoduje rezonančná doska – materiál, vhodná hrúbka a rebrovanie. Ohľadom ostatných zložiek pripisuje Petko Marinov väčší vplyv na zvuk, než aký má napríklad materiál použitý na výrobu korpusu a zadnej dosky, materiálu na krk a hmatník. V tomto prípade ide o starostlivo vybraný mahagón, preložený v strede orechovým pruhom. Toto zloženie, typické pre gitary Dowina, korunuje ebenový hmatník vykladaný perleťovými značkami v tvare diamantov. Hlava s palisandrovou dýhou je taktiež zdobená perleťovou intarziou a nenápadný luxus vkusne zdôrazňujú zlaté mechaniky s čiernymi mahagónovými gombíkmi.

Zvuk

Každopádne nástroj už po niekoľkých týždňoch dokázal, že jeho luxusný vzhľad je adekvátnym doplnkom toho, ako bohato gitara znie. Rezonujúci zvuk nových strún prichádza cez otvor z ozvučnice akoby z dverí vedľajšej miestnosti (mienené v dobrom). Zvuk pochádzajúci z pôvodného impulzu je tu násobený mikro ozvenou, ktorá je v prípade pao ferro korpusu s tenkou vrstvou laku čitateľnejšia, než u väčšiny porovnateľných gitár. Zvuk sa pritom nezahluje a zostáva dobre artikulovaný. Za svoje početné alikvóty vďačí nástroj aj dobrému sustainu (nadpriemerný je hlavne na štyroch tenších strunách). Je to vlastne ochota nástroja premeniť energiu strún na zvuk, tj. preniesť ju do rezonančnej dosky. U mnohých akustických gitár je cítiť potenciál kvalitného tónu, ale ten akoby uviazol kdesi na polceste a nebol ochotný vyskočiť z gitary v plnej kráse. Tu kdesi sa dostávame k dôvodu, prečo je dôležitý výber dreva na rezonančnú dosku. Výber principiálny (aký druh dreva z akej oblasti) aj individuálny (odborný výber konkrétnej dosky podľa odozvy na poklep, pružnosti a ďalších parametrov).

K vzhľadu a zvuku sa pridáva aj dobrá hrateľnosť, ktorá je symfóniou vlastností - počínajúc profilom krku, povrchovou úpravou, nízkou váhou nástroja, až po finálne doladenie pražcov, vrátane toho nultého. Cítilivá odozva sa pozná aj podľa toho, že každý tón je obalený jemným pardivom alikvót, ktoré mu dodávajú perspektívu a farbu, neoberajú ho však o konkrétnosť. Nástroj je zvukovo nalade-

ný skôr do výšok, čo samé o sebe nie je na škodu. Existuje mnoho hráčov, ktorí okrem farebnej a harmonickej pestrosti ocenia práve takúto frekvenčnú odozvu a zo svojho pohľadu ju budú považovať za vyváženú. Existujú však aj hráči, ktorých apetit po basoch by tento nástroj neuspokojil. Frekvenčná vyváženosť je do istej miery vecou osobného vkusu, testovaná gitara sa však aj pri svojom dôraze na výškach nachádza v celkovej tolerancii. Vo viacerých ohľadoch dosahuje nadštandard, ale pri prísnejšom hodnotení by jej mohla byť vyčítaná slabšia konzistencia tónu a iba priemerný sustain dvoch basových strún, ktorý sa vo vyšších polohách skracuje a struny majú od siedmej polohy tendenciu zadunievat. Možno to nejakú súvisť aj s nízkou hmotnosťou. Pri porovnaní s usadenými gitarami má Dowina tendenciu znieť trochu agresívne, to sa však časom môže ešte upraviť. Keď sa počas testu táto Dowina dostala do rúk pesničkára

Martin Chrobák :o)

Miloša Janouška, dotýčny jej okrem komplimentov vyčítal aj určitú neosobnosť farby tónu. Všetky uvedené mínusy sú však v pomere ku kladom tohto nástroja v drivej menšine.

ZÁVER

Základný tvar nástroja vychádza z typológie, akú pred vyše sto rokmi definoval pre svoje gitary (neskôr všeobecne označované ako dreadnought) istý pán C.F. Martin. Svoju interpretáciu tohto tvaru ponúka aj Dowina. Navonok teda Pao Ferro DS zodpovedá bluegrassovému štandardu, nemožno ho ale iba na základe toho stotožňovať s východnou predlohou aj po zvukovej stránke. Klasické dreadnought gitary slúžili na hru v štýle flatpicking, ktorá v sebe kombinovala rytmický doprovod s basovou linkou. Tú správnu dynamiku takýmto nástrojom v bluegrassových skupinách dodávali výrazné stredy a stredobasy. Dreadnought Dowina je vďaka svojej vysokej citlivosti vo vyšších frekvenčných pásmach vhodnejší skôr pre prstové techniky, alebo – v rámci dosiahnuteľného rozsahu – aj na sólové hranie. Nie je to úplne univerzálny nástroj, je však vhodný pre všetky hudobné štýly, kde sa dobre uplatní bohatstvo preznievajúcich strún, vzájomné násobenie výšok, ľahký dohmat a dobrá artikulácia. Iste je zaujímavá aj cena. Pao Ferro DS je ručne stavaný, overovací prototyp, po ktorom nasleduje limitovaná séria majstrovských nástrojov, ktorá je, podľa ich tvorcu, slovenského gitarára Stanislava „Petka“ Marinova, „ešte ďalej“. Parafrazujúc úvodné prirovnanie

k ceste po schodisku, dalo by sa povedať „ešte bližšie“ ku gitarovému Olympu. V tejto sérii sa majú nachádzať nástroje s alebo bez výrezu, vybavené špičkovou elektronikou Fishman. Ich cena, vrátane tvrdého kufra a DPH, je 1500 Euro.

Počas testu mal možnosť letmo sa zoznámiť s Dowinou aj Martin Müller, slovenský rockový hudobník s praxou na talianskej a kanadskej klubovej scéne. Tu sú jeho bezprostredné postrehy: „Prijemný, rýchly hmatník. Tým, že nie je príliš objemný, sa pocitom pri hre blíži elektrickým gitarám. Osobne mi trochu vadí, že na korpuse gitary nie je výrez a pri sólovej hre sa ťažšie dostávam do vysokých polôh. Gitara má ale dobrý zvuk. Príveľa basov by mi bolo skôr na prekážku, no táto gitara je posadená tak, ako to mám rád.“ (www.martinmullerband.com)

Martin Müller

Snadné hledání vašeho zvuku

Randall SMITH
a jeho

Mesa Boogie MARK V

„mé celoživotné úspechy môžu byť
vaším celoživotným objavom.“

Praha Music Center spol. s r.o.
Ocelářská 937/39, 190 00 Praha 9 - Vysočany • Zelená linka: 800 876 066
e-mail: distribuce@pmc.cz • www.pmc.cz
Distribúcia SR: Praha Music Center spol. s r.o.,
Organizačná zložka Slovensko • J. Šimora 9, 940 53 Nové Zámky
e-mail: info@prahamusic.sk • tel: +421 35 640 1981 • www.prahamusic.sk